

Formandsberetning 2016

På arkivområdet vil 2015 af mange lokalhistorisk interesserede blive husket som året, hvor formidlingsportalen arkiv.dk blev åbnet, - det skete den 17. februar 2015. Det betød, at alle og enhver nu kunne søge i landets over 500 lokalhistoriske arkiver, - populært kaldet Danmarks største "Familiealbum". I løbet af 2015 har dette Danmarks største familiealbum modtaget omkring 1000 billeder fra vort arkiv. Kalundborgområdet under et har bidraget med omkring 10.000 billeder.

Skulle der være nogle, der ikke allerede har prøvet at søge i denne nye formidlingsportal, kan jeg kun opfordre til at komme i gang.

If. en netop indgået aftale mellem SLA og copy-dan er der stort set ingen begrænsninger på hvilke billeder, der må bringes på arkiv.dk. Det betyder, at mange billeder, der tidligere har været copyright beskyttet, hvilket især drejer sig om de mange pressefotos, nu frit kan vises på arkiv.dk. Aftalen med copydan indebærer, at der til copydan betales 10 øre for hvert billede, der offentliggøres på arkiv. dk. For vort arkiv drejer det sig således om en udgift på ca. 100 kr. for 2015.

At de mange billeder nu stort set frit kan vises på arkiv.dk., betyder ikke, at andre dermed også frit kan benytte det omfattende billedemateriale. Benyttes billederne i andre sammenhænge – eksempelvis i publikationer, på hjemmesider eller på face-book sider, gælder der stadig de samme regler om ophavsret, som har været gældende hele tiden.

En anden begivenhed i 2015, der fortjener at blive fremhævet er åbningen af Svebølle Kvik Bibliotek. Åbningen af Kvik Biblioteket fandt sted. d. 26. september 2015. Vort arkiv var gennem vor repræsentation i den oprettede biblioteksgruppe med i hele opstartsfasen. Tilfredsstillende er det at kunne konstatere, at vi i lokalemæssig sammenhæng ikke er berørt af dette nye tiltag. På nuværende tidspunkt er vi repræsenteret i biblioteksgruppen ved Marlene Paulsen og Rud Lynge Jacobsen.

Som medarrangør ved Kvik Bibliotekets mange arrangementer har arkivet fået en kontaktflade til et stort antal mennesker, hvilket i høj grad har gavnet vort arkiv.

Den 28. april om aftenen havde vi i arkivet besøg af Bregninge Beboerforening. Beboerforeningen havde forud for besøget udtrykt et ønske om, at dens medlemmer fik lejlighed til at se, hvordan arkivet havde indrettet sig efter flytningen til de nye lokaler i Åvangen.

Der var 15 fra beboerforeningen, der havde sagt ja til at deltage i denne aften. Det var en meget fornøjelig aften, hvor det i høj grad var Bregninges lokalhistorie, der var på programmet.

Det har næsten været en tradition, at Paraplyen, dvs. sammenslutningen af lokalarkiver i Kalundborgområdet arrangerer 2 årlige ture til området ved Vrøj. Det har været ture, der har været meget populære, da man jo ellers ikke har adgang til dette særprægede og spændende område, hvor der for ca. 100 år siden eksisterede et helt lille samfund med omkring 500 fastboende.

Der har i alt været gennemført 5 ture á 25 deltagere. Sidste tur var i juni 2015, og der var herefter kun én person på venteliste. Der blev ikke gennemført flere ture i 2016, men vi har fået at vide, at aktiviteten vil kunne tages op igen senere.

Det kan i øvrigt allerede nu oplyses, at foredraget om Saltbæk Vig, som i morgen finder sted for 3. gang på Kalundborg Museum med Pernille Buttenschøn som foredragsholder, vil kunne høres d. 13. september kl. 19 her i Svebølle Aktivitetscenter. Arkivet har netop fået en aftale i stand med Pernille Buttenschøn, der har sagt ja til at komme her på nævnte dato, men det vil blive omtalt nærmere, når vi når hen på sommeren.

Den 22. juni deltog vi, som en af Svebølle Aktivitetscenters brugergrupper, i den årlige fælles sommerfest, der havde et samlet deltagertal på omkring 65. Efter spisningen var der underholdning ved Bjarne Liljebæk, der på fornem og fornøjelig vis holdt et musikalsk foredrag om sangeren, musikeren og sangskriveren, John Mogensen. John Mogensen købte i 1976 et sommerhus på Sejerø, og det er sandsynligvis stranden på Sejerø, som John Mogensen havde i tankerne, da han skrev den romantiske "To mennesker på en strand".

Den 12. september havde lokalhistorisk forening arrangeret en udflugt til Vikingeborgen Trelleborg ved Slagelse. Turen frem og tilbage til

vikingeborgen foregik ved samkørsel. Deltagertallet nåede inden afgang fra Åvangen kl. 10 op på 26, hvilket svarede til det forventede. Vi mødte også denne gang stor velvilje i forbindelse med at få stillet de nødvendige biler til rådighed for samkørslen.

På Trelleborg blev vi guidede rundt af en ung studentermedhjælper, Sune, som var meget velorienteret og grundig i sin formidling af det stof, der beskriver Trelleborgs historie. Efter rundvisningen spiste vi vor medbragte mad på terrassen ved caféen, hvorefter der blev budt på kaffe/the med kage ved veldækkede kaffeborde i Vikingeborgens café.

Tirsdag d. 20. okt. havde arkivet inviteret til et lysbilledforedrag med Eigil Lyng Jacobsen, som havde kaldt sit foredrag ”*Erindringer fra min barndom*”. De omkring 30, der havde taget imod invitationen, fik en spændende og fornøjelig aften sammen med den 82-årige Eigil Lyng Jacobsen, der med sit veltilrettelagte lysbilledforedrag brændte for at fortælle barndomshistorier fra sin barndomsegn, hvilket vil sige Frankerup-Ubby-området.

Arkivernes Dag: I vort arkiv havde vi valgt at markere ”Arkivernes Dag”, som er den 2. lørdag i november, med en udstilling, som vi havde kaldt ”*Svebølle Stationsby 1875 -2015*”. Der var som sædvanligt meget at se på. De mange udstillingsrammer var spækket med gamle og nyere billeder af personer, bygninger og områder, der har haft og i nogle tilfælde stadig har betydning for livet i stationsbyen. På café-lokalets mange borde lå et stort udvalg af skolebilleder, albumer og billeder med relation til det idrætsliv, der gennem årene har udfoldet sig i Svebølle – ikke mindst, når det har drejet sig om fodbold. I et af de tilstødende lokaler kunne man se et filmklip fra Svebølles oprykningskamp til Sjællandsserien i 1954 og et videoklip med ”verdens ældste taxavognmand”, Jens Chr. Petersen, der som 90-årig kørte taxa i Svebølle-området, og som først afleverede sin bevilling som taxavognmand i 1990 – han var da 94 år. Da dørene til udstillingen blev lukket kl. 15, blev besøgstallet opgjort til omkring 45, hvilket svarer til, hvad

der i denne sammenhæng kan forventes i en by af Svebølles størrelse. I løbet af udstillingsdagen lykkedes det at tegne 7 nye medlemsskaber.

I 2015 var vi igen inviteret til at deltage i Svebølle Aktivitetscenters fælles julefrokost d. 30. nov. På det kulinariske område havde Ole fra Svebølle Pensionistforening som sædvanligt sørget godt for os, og underholdningen var i gode hænder hos Jens Sandager, der efter maden spillede op til dans.

Den 19. januar havde vi inviteret til ”En lokalhistorisk Filmaften”. Takket være hjælp fra Gunnar Petersen i Viskinge, havde vi fået lavet et alsidigt program, der stort set tilgodeså hele området i den tidligere Bjergsted Kommune. 60 var mødt op til denne spændende aften, hvor vi fik et gensyn med mange kendte ansigter i en yngre udgave.

Efterfølgende har vi haft flere bestillinger på kopier af de filmklip, der blev vist denne aften. Vi var så heldige, at tidligere ansatte på Øresø Limtræsfabrik var mødt op. En af dem var Bjarne Corfixsen, der på særdeles kyndig vis fortalte om det, vi så på de viste klip fra Øresø.

Siden sidste generalforsamling har vi også taget del i Biblioteksgruppens arrangementer. Det giver lidt ekstra arbejde, men som tidligere nævnt også mange nye kontakter. Ualmindeligt spændende var det at høre Naser Khadars foredrag d. 25. november: ”Hjertet bløder: Arabisk forår og opløsning”. Ca. 150 mødte op for at høre fordraget – til sted var også nogle PET-folk.

Den 12. august 2015 havde Kalundborg lokalarkiv inviteret til et orienterende møde med henblik på at genoptage udgivelsen af et årsskrift i lighed med det tidligere ”Jul i Kalundborg”. Arkiverne blev gjort bekendt med de ovevejelser, der var gjort og de forudsætninger, der skulle opfyldes, for at nævnte udgivelse vil kunne realiseres. Man ønskede ikke, at de enkelte arkiver skulle bidrage økonomisk, men man så gerne, at ”Paraplyen” udadtil påtog sig rollen som ”tovholder”. Den påtænkte udgivelse af et årsskrift vil derfor være et punkt på dagsordenen på de kommende styrelsesmøder i ”Paraplyen”. I vort arkiv har vi den opfattelse, at vi i et vist omfang vil

kunne bidrage med stof til årsskriftet. Derimod mener vi ikke, at vi har ressourcer til at indgå i den praktiske proces i forbindelse med selve bogudgivelsen, og vi mener heller ikke, at vi vil kune indgå i det nedsatte redaktionsudvalg, der består af 4-5 personer. For nærværende er man ved at være til ende med det forberedende arbejde. Man har besluttet, at årbogen skal hedde Arkivernes Jul; men man mangler stadig at få økonomien på plads, dvs. at fremskaffe de 40.000 kr., man har budgetteret med til udgivelsen af den første årgang af Arkivernes Jul.

De henvendelser, der har været til kommunen, fonde og virksomheder om støtte – herunder Novo Nordisk og Gyproc, har indtil nu ikke været positive. Den manglende opbakning til projektet, kan måske tolkes derhen, at de, der er blevet spurgt, ikke skønner, at der er et behov for nævnte bogudgivelse, i så fald er det en opfattelse, der også kommer til udtryk i vort arkiv.

Nyanskaffelser

Siden sidste generalforsamling har arkivet anskaffet to A-3 top-scannere, der kan scanne større formater (avissider, store billeder, kort og dokumenter m.m.), og som også er velegnede til scanning af bogsider. Der er endvidere anskaffet en A-3 printer. Beløbet til indkøb af de to scannere og printeren er efter ansøgning bevilget fra Paraplyens fællespulje.

Efter at have fået disse topscannere, er vi begyndt at scanne vore mange mapper med avisudklip. Avisudklippene bliver scannet til pdf. Ved hjælp af computer softwaret Adobe Acrobat Reader kan man herefter søge på navn, emne eller sted i det scannede, selv om der er tale om en trykt avistekst. Søger man eksempelvis på Havnsø Havn, vil man få vist alle de avisartikler, hvori Havnsø Havn bliver omtalt med en farvemarkering af søgenavnet. Tilsvarende, hvis man søger på et navn, så får man vist alle de artikler, der omtaler den pågældende.

Vi er endvidere begyndt at scanne de mange protokoller, som vi har stående på hylderne i kælderen. Når det store arbejde, der er forbundet med det, er færdigt, vil vi kunne søge i protokollerne på elektronisk vis, som vi jo gør det, når vi søger i kirkebøger og folketællingslister i Statens Arkiver.

Ud over de nævnte topscannere og A-3 printeren har vi investeret i en ny

Hp-printer, der også kan bruges som scanner og farvekopimaskine. P.t. står vi over for at anskaffe os et halvprofessionelt digitalkamera, der sikrer, at de mange billeder, arkivet tager ved forskellige lejligheder, bliver af bedst mulig kvalitet. Et sådan kamera vil også kunne bruges til filmoptagelser.

Vi lever i en teknologisk tidsalder – følger man ikke med, og har man ikke et tidssvarende udstyr, bliver man hurtigt koblet af. If. SLA-sammenslutningen af lokalarkiver, skal vi til at indstille os på, at papir bliver til PDF, lyd til mp3, og at arkivmængden ikke længere kun måles i de såkaldte arkivlæg og hylde meter, men også i megabyte og gigabyte. Vi skal til at forberede os på, hvad vi som arkiv skal gøre, når de, der skaber arkivalierne, d.v.s de, der frembringer noget på papir, der er værd at gemme, ikke længere gemmer tingene (eksempelvis fotos og dokumenter) på papir, men på en harddisk.

Vi har været vant til, at der efter en indlevering ligger et eller andet håndgribeligt på bordet, som vi kan tage fat i og registrere. Fremover vil det blive mere og mere almindeligt, at vi modtager et arkivalie digitalt sendt som en fil vedhæftet en mail. Eller at giveren møder op på arkivet med en USB-nøgle eller en anden transportabel digital lagerenhed.

I løbet af 2015 har vort arkiv modtaget 90 indleveringer. I 2014 var der 72 indleveringer og i 2013 var der 62.

Det kræver tid og et grundigt kendskab til, hvordan der tages ind i registreringssystemet Arkibas 5 at få de mange indleveringer registreret. I foråret 2015 deltog Sonja Jørgensen og Henning Jensen i et Arkibas 5 grundkursus i Ubby. Det har betydet en vis aflastning af Inga Jensen, der har måttet påtage sig en meget stor opgave i forbindelse med Arkibas-registreringerne.

Vort medlemsblad prøver vi hele tiden at gøre bedre. Vi bestræber os på, at det skal være letlæseligt, og at det, der bringes i bladet har lokal relevans. Vi satser på, at vi udnytter pladsen i bladet bedst muligt, dvs. at der ikke er for mange hvide områder på bladets sider. Vi bestræber os endvidere på med stoffet i bladet at nå ud til hele det område, der hører under vort arkiv. Vi har endvidere besluttet, at bladets sidetal, som hidtil har været på 20, kan være

større, hvis stofmængden gør det nødvendigt, blot bladets vægt holdes under vægtgrænsen på 50 g.

På hjemmesideområdet, har vi bemærket at den hjemmesideløsning, der nu tilbydes gennem SLA, er med WordPress Danmark som websted. Det er et websted vort arkiv har benytte siden 2011, og et websted som ikke har givet os nogen som helst problemer. Der er i årets løb lagt en hel del filmklip ind på hjemmesiden – i alt indeholder hjemmesiden nu omkring 32 filmklip. Det er sket ved at bruge webportalen youtube. Man har her mulighed for at vælge at filmklippene bliver (embedded som det hedder) dvs. indlejret i hjemmesiden. Det betyder, at man kun kan se klippene via hjemmesiden.

Vi modtager gerne kritik af såvel medlemsblad som hjemmeside, fra medlemmer, der måtte synes, at der er noget, der bør kunne gøres bedre.

På personalesiden er der status quo. Der har i det forløbne år hverken været til eller afgang. Arkivet får p.t. hjælp fra 6 frivillige arkivmedarbejdere.

Fra Gunnar Petersen, Viskinge får arkivet en helt uvurderlig hjælp, når det drejer sig om rådgivning og hjælp i computersammenhæng.

Hver mandag og tirsdag formiddag året rundt bliver der på forskellig vis arbejdet i arkivet. Torsdag eftermiddag fra 14 til 17 tager Kaj Cedersted sig af personlige henvendelser sammen med Tina Petersen, der meldte sig som arkivmedarbejder forud for sidste generalforsamling. Tina Petersen er fra Eskebjerg.

Vort medlemstal er i løbet af de sidste 2-3 år steget fra ca. 150 i 2014 til nu omkring 250. Det betyder, at vi i Kalundborg området, målt på medlemmer, er det 3 største arkiv, kun overgået af Høng og Hvidebæk.

Også i år skal der som afslutning på formandsberetningen lyde en stor tak til vore frivillige medarbejdere for det store arbejde, de udfører for arkivet. Tak også til vore mange medlemmer og i den forbindelse ikke mindst til jer, der er her i aften. Uden vore medlemmers støtte og bidrag, ville det ikke være muligt for lokalområderne i den tidligere Bjergsted Kommune at have et lokalarkiv som vores.